

Beslisnota voor de raad

Datum 31 mei 2021

Openbaar

Onderwerp Vervolg maatregelen horeca in coronatijd en na de lockdown
Versienummer 1.0

Portefeuillehouder R.E. de Heer
Informant Marjan Willems
Afdeling Ruimte en Economie
Telefoon (038) 498 2969
Email M.Willems@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel 5.2.1 We versterken de economische positie van Zwolle als koop- en recreatiecentrum van de regio
Begroting wijzigen Ja, €195.000 (Na aftrek van deze € 195.000, resteert nog € 1,2 miljoen van dit coronabudget)
Dekking ten laste van Coronabudget

Bijlagen:

1. Maatregelen vanuit crowdmanagement
2. Gewijzigde precarioverordening
3. Gewijzigde havenverordening

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 De maatregelen vanuit de routekaart voor de horeca in coronatijd voort te zetten in het tweede halfjaar van 2021, met als onderdelen:
 - A. Akkoord te gaan om in de tweede helft van 2021 geen precario te heffen voor de (verruimde) terrassen van de horeca, waarmee motie 13-1 zoals die door de Raad is aangenomen wordt afgedaan.
 - B. In de tweede helft van 2021 geen havengelden te innen voor de horecaschepen en verhuurbedrijfjes voor de artikelen 4.1, 5, 5.1 en 9 van de havenverordening.
 - C. Geen nieuwe horeca door nieuwe ondernemers toe te voegen tot 1 september 2021 (door een afwijking op het bestemmingsplan, waarna de horecavisie weer in werking zal treden).
 - D. Het bieden van maatwerkoplossingen als het gaat om uitstel van betaling danwel afspraken met huurders / erfpachters van de gemeente Zwolle
2. Kennis te nemen van de andere acties en maatregelen om de horeca- en retailsector bij te staan in deze crisis, met als onderdelen:
 - A. De voortgang in het omzetten van tijdelijke maatregelen naar structureel als het gaat om het bieden van ruimte voor ondernemers en fietsers en voetgangers, waarvoor nog een voorstel volgt.
 - B. Het vernieuwde convenant met de ketenpartners van de horecasector.
 - C. De acties vanuit de regio Zwolle Brigade.
 - D. De deelname van Zwolle aan een pilot van het Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC) als het gaat om positieve beïnvloeding van gedrag.

Datum 31 mei 2021

- E. De maatregelen die vanuit crowdmanagement worden genomen ten behoeve van de sfeer en de veiligheid in de stad.
3. De lagere belastingopbrengst van € 170.000 en de bijdrage vanuit de gemeente Zwolle voor de scans van €25.000 op te vangen door deze ten laste te brengen van het coronabudget.
 4. De gewijzigde precario- en havenverordening vast te stellen, zodat in heel 2021, geen precario terrassen en havengelden voor de categorieën 4.1, 5, 5.1 en 9 wordt geheven.

Datum 31 mei 2021

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Sinds maart 2020 kampt Nederland met de gevolgen van Covid-19. De sociale en economische gevolgen van dit virus zijn we de coronacrisis gaan noemen. In deze eerste helft van 2021 is de coronacrisis nog niet voorbij. Onder andere culturele, horeca, retail, catering, leisure en evenementensector zagen zich geconfronteerd met ongekende maatregelen en staan nog steeds voor grote uitdagingen.

Veel partijen hebben zich ingespannen om de ondernemers in de (Regio) Zwolle zoveel mogelijk te ondersteunen in deze crisis. Rijk, Provincie, de partners van de Regio Zwolle Brigade (VNO-NCW, MKB-Regio Zwolle, Kennispoort, Werkgeversservicepunt, Regionaal Bureau Zelfstandigen), belangenorganisaties, gemeente Zwolle, verhuurders, leveranciers, banken etc. De gemeente zet zich in om breed inwoners en ondernemers te ondersteunen. Dit voorstel richt zich met name op de horeca en retailsector.

In december 2020 heeft uw Raad het besluit genomen om de routekaart voor de horecasector in coronatijd vast te stellen met hierin besluiten ten aanzien van precario, havengelden, het bieden van ruimte voor ondernemers (o.a. meer ruimte voor terrassen) en voor voetgangers. In dat voorstel is gesteld dat in mei 2021 een evaluatie plaats zou vinden van de maatregelen, waarna een voorstel zou volgen over een eventueel vervolg op de maatregelen. Dit voorstel ligt nu voor.

Beoogd effect

Deze voorstellen ten behoeve van een veilig bezoek aan de stad, ruimte om te ondernemen en voor een gezonde doorstart zijn nodig voor een vitale en veerkrachtige stad.

Argumenten

1.1 Kern van de maatregelen is voortzetting van tijdelijke maatregelen die hebben gewerkt en nog steeds nodig zijn.

Na de volledige lockdown kan de horeca nog steeds geen rendabele exploitatie realiseren.

Landelijk is de inschatting dat de continuïteit van 45% tot 50% van de horeca sector onder druk staat. De horecasector is van groot belang voor de vitaliteit en het functioneren van de binnenstad. Om bij te dragen aan continuïteit van de sector is het voorstel dan ook om, in lijn met andere gemeenten, voor heel 2021 geen precario te heffen voor de terrasruimte.

1.2 Ook horeca- en cultuurschepen hebben te kampen met de maatregelen rond de gedeeltelijke lockdown

Horeca- en cultuurschepen hebben geen baat bij de voorgestelde maatregelen voor precario, maar hebben het even zwaar. Deze partijen kunnen tegemoet worden gekomen door het tarief voor de liggelden aan te passen, waardoor in heel 2021 geen havengelden worden geïnd.

1.3 Het is niet reëel horecameters toe te voegen aan de stad terwijl horeca ondernemers het zwaar hebben en nog niet duidelijk is of er horecabedrijven te koop te zullen komen.

Wanneer Zwolle nu horecameters toe zou voegen aan de stad (bv een winkelpand bestemmen tot horeca), waar nieuwe ondernemers een exploitatie moeten draaien, dan neemt de concurrentie nog verder toe. Deze tijdelijke maatregel brengt daar rust in. Overigens werkt de gemeente wel mee met

Datum 31 mei 2021

bestaande Zwolse horeca ondernemers met tijdelijke plannen voor uitbreiding, juist om te overleven in de 1,5 meter samenleving. Wanneer een horeca bedrijf te koop staat (met horecabestemming), heeft een initiatiefnemer gewoon de mogelijkheid daar een nieuwe horeca te vestigen. Voor die panden wordt regulier een drank- en horecaverunning of exploitatievergunning verleend. Daarbij vormen drie criteria een afwegingskader voor situaties die buiten deze tijdelijke maatregel vallen. De overheid wil een betrouwbare partner zijn. Daarom moet helder zijn welke situaties niet onder deze tijdelijke maatregel vallen. Die criteria zijn: 1. Het onderzoek c.q. de gesprekken voor een initiatief dateren van voor de coronacrisis. 2. Een initiatief is juridisch onontkoombaar. 3. Voorbereidende gesprekken voor plannen die a. passen binnen de horecavisie, b. pas gerealiseerd worden na 1 september 2021, c of ten goede komen aan Zwolse (horeca) ondernemers.

Met de horecasector is afgesproken dat deze maatregel hoe dan ook op 1 september 2021 stopt. De horecavisie treedt dan weer in werking.

1.4 De gemeente continueert de werkwijze om in gesprek te gaan en te komen tot een maatwerkoplossing met partijen in de stad die moeite hebben hun verplichtingen richting de gemeente na te komen.

2.1 Alle horeca ondernemers hebben dezelfde tijdelijke verruimde terrasvergunning als in 2020 voor 2021 ontvangen.

2.2. Een aantal tijdelijke maatregelen bleken kwaliteit aan de stad toe te voegen, waardoor wordt gewerkt aan herhaling van de maatregel dan wel structureel maken.

Herhaling van een maatregel: Voor 2021 is besloten om de kermis, net als vorig jaar, in park de Wezenlanden te laten plaatsvinden.

Structureel maken van tijdelijke maatregelen: Als gevolg van de maatregelen om een veilige en aantrekkelijke binnenstad te maken zijn tijdelijke maatregelen getroffen. Denk hierbij aan het aanwijzen van de Grote Markt en de Melkmarkt als voetgangersgebied, het verbieden van stallen van fietsen in stegen, verruimen van de oppervlakten van terrassen en het bieden van ruimte voor terras op alternatieve locaties (aan de overzijde van de straat of plein). Het gebruik van bepaalde gebieden in de binnenstad is hierdoor veranderd. Een aantal effecten worden over het algemeen als positief ervaren en wil het College permanent maken. Hier wordt nu aan gewerkt. Zoals ook aangegeven in de beantwoording van de mondelinge vragen die gesteld zijn in uw Raad van 14 juni 2021, loopt er deze zomer een onderzoek. Gesprekken met vertegenwoordigers van alle betrokkenen in de Binnenstad worden op dit moment gevoerd en zullen worden meegewogen in het voorstel. Na de zomer volgt hierover besluitvorming (inclusief verkeersbesluit en aanpassing APV).

2.3 Voor de vervolgafspraken met de ketenpartners van de horecasector is de samenwerking gezocht met de regio Zwolle Brigade om te komen tot een pilot met als doel die op te schalen tot het niveau van de regio Zwolle.

In de zomer van 2020 heeft de gemeente het initiatief genomen tot een ketenconvenant met partners van de horecasector. Het ging daarbij om vastgoedeigenaren, makelaars, brouwerijen, banken, Koninklijke Horeca Nederland afdeling Zwolle, Zwolle Fonds en de gemeente Zwolle. Doel was op dat moment om de horecasector bij te staan met ondernemende en creatieve oplossingen en om de financiële pijn te verdelen over de partners in de keten. Dit convenant heeft in verschillende situaties goed gewerkt. De regio Zwolle Brigade is begin 2021 een actie gestart die in het teken stond van aandacht geven, een luisterend oor bieden en meer bekendheid geven aan de onderdelen van de brede dienstverlening aan ondernemers in Regio Zwolle. Door de belactie is duidelijk geworden waar de dienstverlening scherper neergezet en uitgebreid kan worden. Deze twee initiatieven komen in deze

Datum 31 mei 2021

aanpak samen. Het voorstel is om deze aanpak eerst in de vorm van een pilot te organiseren voor de horeca en retail sector binnen Zwolle. Wanneer de aanpak werkt, kan de aanpak verbreed worden naar meer sectoren (recreatie, toerisme, cultuur, evenementenorganisatoren), die momenteel het meest hard worden geraakt in deze crisis, en naar het schaalniveau van de Regio Zwolle.

De coronacrisis kan niet als een regulier ondernemersrisico worden beschouwd en vraagt in deze fase dan ook een andere aanpak van de ketenpartners. Volgens de belangenorganisatie heeft niet iedere ondernemer de mogelijkheid om in deze stressvolle situatie de volledige omvang en oorzaak van de problematiek te overzien, waarbij een aantal ondernemers een drempel ervaart om met ketenpartners het gesprek aan te gaan om tot een oplossing te komen. Dit vraagt om actie waarbij niet meer alleen wordt gepraat met de ondernemers, maar wordt geprobeerd echt in actie te komen om hen bij te staan middels gesprekken, indien nodig een scan door een onafhankelijke expert en eventuele hulp bij gesprekken ten behoeve van oplossingen.

Uitgangspunt van deze pilot is dat hulp wordt geboden bij het creëren van overzicht en inzicht in de problematiek en advies danwel hulp bij het vinden van een oplossing. Bedrijfsbeëindiging kan hierbij ook een oplossing zijn. In die situatie wordt de ondernemer bijgestaan met een advies voor de afwikkeling van de schulden en ondernemer en personeel te begeleiden naar ander werk.

2.4 Gemeente Zwolle is 1 van de partners die financieel bijdraagt aan deze pilot

De provincie draagt bij aan de deze pilot door een subsidie vanuit de crisisarrangementen van de stadsbeweging (€20.000). Jansen Vastgoed en Rabobank Zwolle dragen ieder € 2.500 bij. De Regio Zwolle draagt €25.000 bij op voorwaarde dat de aanpak goed is op te schalen en goede verslaglegging bij evaluatie van de pilot. Het voorstel is om vanuit gemeente Zwolle € 25.000 bij te dragen. Daarmee komt het totale budget voor de pilot op € 75.000. Dit budget is uitsluitend bedoeld voor out-of pocket kosten voor scans van onafhankelijke experts. Door de inzet middels gesprekken en adviezen van alle ketenpartners is de daadwerkelijke inzet en bijdrage een veelvoud van dit genoemde budget.

2.5 In de Regio Zwolle Brigade werken partijen met verschillende experties samen om ondernemers te ondersteunen.

Ondernemers krijgen in deze economisch bijzondere tijden advies en ondersteuning van de Regio Zwolle Brigade, opgericht in opdracht van Economic Board Regio Zwolle (EBRZ). Kennispoort Regio Zwolle, Werkgevers Servicepunt Regio Zwolle en een team van ondernemers van VNO NCW en MKB Regio Zwolle zetten hun kennis en ervaring in om ondernemers in de crisis op weg te helpen in de 22 gemeenten. De vraagstukken lopen uit een van personele vraagstukken tot het ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen, van financiële vraagstukken tot hulp bij het pakket aan noodmaatregelen.

<https://www.samenuitdecrisisregiozwolle.nl/actueel/regio-zwolle-brigade-helpt-ondernemers-uit-de-crisis/>

2.6 De pilot van Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC) is een mooie kans om te leren hoe positieve gedragsbeïnvloeding ingezet kan worden.

Een nieuwe ontwikkeling is dat Zwolle, naast de gemeente Breda en Maastricht, is benaderd om mee te doen met deze pilot. Binnen de pilot is er ruimte voor inbreng vanuit de gemeente Zwolle (in samenwerking met de partners in de stad) om locaties en knelpunten in te brengen, waar onderzocht kan worden hoe gedragsbeïnvloeding kan helpen om risico's in relatie tot corona op te lossen. Door de inzet van gedragswetenschappers wordt Zwolle een mooie kans geboden hoe dit kan worden ingezet, waarna die kennis op de langere termijn ook bij kan dragen aan de aanpak bij projecten in de stad en in communicatie.

Datum 31 mei 2021

2.7 De crowdmanager werkt samen met de partners in de stad aan maatregelen ten behoeve van de veiligheid van de bezoekers aan de binnenstad.

In Bijlage 1 van deze beslisnota staat een opsomming van de maatregelen. Daarbij gaat de aandacht op dit moment het meest uit naar

- Uitbreiding Markttraject; sinds enkele weken staat de markt deels op de Oude Vismarkt. De raad heeft hier op 14 juni 2021 motie 13-2 op ingediend (Ambulante handel met extra aandacht voor non-food). Het college heeft geen bezwaar tegen deze motie en deelt de zorg. Zoals de wethouder heeft toegezegd, zal de gemeente aansluiten bij de mogelijkheden die vanuit de landelijke regelgeving rond corona worden geboden en zal het College hier naar verwachting na de zomer bij uw Raad op terugkomen.
- Autovrij/autoluw Gasthuisplein en Oude Vismarkt met (momenteel nog) op zaterdag de inzet van een verkeersregelaar.
- Richtingsverkeer Melkmarkt/Grote Markt met op dit moment nog steeds actieve inzet van gastheren en dames.
- Dagelijkse scheiding publieksstromen Diezerstraat/stegen
- Wachtrijen: er is momenteel veel aandacht voor de wachtrijen, al is de verwachting dat het na de versoepelingen wellicht wel wat minder aandacht gaat vragen
- Fysiek monitoren: er wordt nog steeds wekelijks fysiek gemonitord in de binnenstad.
- Fiets parkeren: voor de komende periode heeft het fietsparkeren weer de volledige aandacht om te faciliteren buiten het voetgangersgebied.

7.1 Zwolle heeft een coronabudget gevormd om de stad door deze crisis te loodsen. Deze maatregelen komen ten laste van dit budget.

Risico's

Deze maatregelen zijn bedoeld ter ondersteuning van de horeca- en retailondernemers in de stad. Het kan zijn dat er ondernemers zijn die het financieel niet redden, ondanks deze maatregelen.

Precedentwerking: andere sectoren worden hulp geboden in een separate (maatwerk) aanpak.

Havengelden: Het gaat niet om schepen vanuit de beroepsvaart die "betalen naar gebruik", maar om schepen of ligplaatsen met Zwolle als vaste basis in een sector die zwaar wordt geraakt door corona. Hierdoor is er geen relatie met Port of Zwolle.

Financiën

€ 195.000 komt ten laste van het coronabudget.

Communicatie

In de bestaande overlegstructuren met de horecaondernemers en het ZwolleFonds zal deze informatie worden gedeeld. Voor de havengelden zal dit besluit worden gedeeld met de betrokken partijen.

De pilot vanuit de ketenpartners zal worden uitgedragen via de websites en kanalen van de gemeente, regio Zwolle Brigade en ZwolleFonds. Aanmelding door ondernemers voor het traject kan via de website: <https://www.samenuitdecrisisregiozwolle.nl/actueel/regio-zwolle-brigade-helpt-ondernemers-uit-de-crisis/>. Verder zal er een persbericht worden verspreid en zal er aandacht voor zijn binnen een webinar van de provincie op 22 juni.

Vervolg

Ook in de tweede helft van 2021 zullen geen facturen voor precario en havengelden worden verstuurd. Regio Zwolle Brigade voert de pilot uit. In september 2021 volgt een evaluatie en besluit of er een vervolg op de pilot van de ketenpartners volgt of niet.

Datum 31 mei 2021

In de begeleidingscommissie Balans Binnenstad (ondernemers, bewoners en gemeente) en het overkoepelend corona overleg (integraal overleg binnen de gemeente) wordt blijvend gemonitord of aanvullende maatregelen voor een vitale binnenstad noodzakelijk zijn. Dat geldt ook voor de samenwerkende partners binnen het convenant.

Openbaarheid

Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

interim-secretaris, Liesbeth Borsboom

Bijlage 1 - Maatregelen rond crowd management

Er is het afgelopen jaar ingezet op 3 pijlers: Management van de m2, Managen publieksstromen, Monitoring

1. Management van de m2

Er zijn het afgelopen jaar diverse maatregelen genomen en keuzes gemaakt ten behoeve van het managen van de m2 in de binnenstad:

- a. Uitbreiding horeca terrassen waar mogelijk toegestaan.
- b. Gasthuisplein en nieuwe Markt autovrij/autoluw ivm voetgangers op de rijbaan (ivm uitbreiding terrassen)
- c. Fietsparkeerverbod uitgebreid (en op gehandhaafd) (bieden van alternatieven via Pop-upstallingen)
- d. Autovrij/autoluw maken van Gasthuisplein en Nieuwe Markt
- e. Verwijdering straatmeubilair waar mogelijk
- f. Actieve handhaving/coaching in de plaatsing van reclame objecten door ondernemers
- g. Management van de wachtrijen
- h. Ruimere marktopstelling (rekening houdend met wachtrijen)
- i. Afstemming over standplaatsen / betogingen etc (alternatieven gegeven)
- j. Kermis uit de stad
- k. Taxi's uit de stad

2. Managen publieksstromen:

- a. Duidelijke looproutes aangewezen (Op diverse plekken terrassen aaneengesloten aan het pand geplaatst en hierbij de looproutes verlegd naar grote 'hoofdlooproutes')
- b. Uitbreiding voetgangersgebied (Grote Markt en Melkmarkt zijn erbij gekomen)
- c. Gescheiden publieksstromen Diezerstraat en de stegen (middels belijning, bakens en pijlen)
- d. Richtingsverkeer Grote Markt / Melkmarkt

Datum 31 mei 2021

- e. Inzet gastheren/dames op de piekmomenten (tijdens marktdagen, zaterdag en eventueel andere verwachte piekmomenten)
- f. Ruimere marktopstelling (rekening houdend met wachtrijen, en richtingsverkeer op het markttraject = zelfde als richtingsverkeer Grote Markt, Melkmarkt)

Naar aanleiding van de recente versoepelingen zijn er nog een aantal extra maatregelen genomen:

- g. Richtingsverkeer 1^e deel Diezerstraat
 - h. Uitbreiding markttraject (Oude Vismarkt is erbij gekomen)
3. Monitoring van de publieksstromen:
- Het monitoren van de publieksstroom doen we momenteel op 3 manieren:
- a. Fysiek monitoren door Handhaving, crowdmanagement en gastvrouwen/heren
 - b. Crowdmanager heeft inzage in de camerabeelden in de binnenstad t.b.v. monitoring
 - c. De parkeercijfers worden gemonitord